

ҮӨРЭНЭЭЧЧИ – УЧУУТАЛГА

Сарсыарда эрдэ тураммын
Суумкабын сүгэммин,
Оскуолам диэки айаннаан,
Билиини сомсо барабын.

Киэн кылааным иһигэр олорон
Эн үөрэтэр санабын истэбин,
Эриэккэс кэрэбэ уунаммын
Төрөөбүт ийэ тылбын билэбин.

Учуутал, миэхэ бэлэхтээтин
Бараммат кэрэ баайы,
Устар олохпор бэлэмнээн
Үгүһү элбэби биллэрдиг!

*Алик Брызгаев,
9 Б кылаас*

САГАНЫ ТЭРИЙЭР КУТТААХ УЧУУТАЛ

Былыр-былыргыттан өбүгэлэрбит, тоҕо эрэ, уол оҕо иитиллэн тахсарыгар улахан орулу уураллар эбит. Кырдык, бэйэтин норуотунан киэн туттар, ийэ тылыннан ыраастык санарар аныгы үйбэ сөп түбэхэр сайдыылаах, инники олоҕу түстүүргэ өйдөрүн-санааларын уурар эр дьон баар буоллабына эрэ, ханнык баҕарар норуот сайдар кэскиллээбэ буолуо дии саныбын. «Кэнники кэмгэ мероприятияларга, концертка, ааҕыларга, НПК-ба үксүн кыргыттар кытталлар. Уолаттарбыт төрүт бааллара суохтара биллибэт буолла» диэн этэллэрин истээччибит. Маннык проблема биһиги оскуолаба суох.

Оскуолабыт уолаттара бары 2005 сылтан литературнай ааҕыларга кытталлар. Бу ааҕылар “уоланнар ааҕыллара” диэн ааттанар. Араас ааҕылартан уратыта диэн биир темаба композиция туруоран, кылаас уола бары кыттыны ылар. Маннык интэриэһинэй ааҕылары олоххо киллэрбит киһинэн саха тылын, литературатын учуутала Акулина Николаевна Кузьмина буолар.

Учууталбыт бэйэтэ олус интэриэһинэй, тугу эрэ наар саганы тэрийэр куттаах киһи. Кини олус үлэһит, бириэмэтин хайа да үөрэнээччитигэр харыстаабат хаачыстыбалаах. 2004 сыллааха аан бастаан спортивной оскуолаба үлэлии кэлээт да, олус элбэх уол үөрэнэригэр болҕомтотун уурбут. «Мин уолаттарга аналлаах литературнай куонкуруһу бастаан иилээн-

сағалаан тэрийбишпиттэн олус долгуйабын. Манна, биллэн туран, оскуола өйөбүлэ олус улахан», - диэн Акулина

Николаевна оскуола администрациятыгар, коллективыгар махтанан этэр.

Мин санаабар, уоланнар аабыылара олус туһалаах, уолаттарга бэйэлэригэр да интэриэһинэй буолуохтаах. Манна хаһан да сыанаҕа тахса илик оҕолор кытары кэлэн кытталлар. Бу уолаттарга бастакы кыттыылара, биллэрин курдук, олус долгутуулаах, хаһан да умнуллубат түгэн буолар. Ол аата уоланнар аабыылара - кинилэргэ үйэ саас тухары умнуллубат кэрэ бэлиэ түгэн. Манна кыттааччылар даҕаны, көрөөччүлэр даҕаны олус элбэҕи биллэлэр, элбэххэ үөрэнэллэр.

Холобур, быйылгы республиканскай куонкуруска биһиги политехнической кылааспытыгар «Блокада хааннаах хаара» композицияны кылааспыт салайааччыта Мария Николаевна Ноговицына туруорбута. Уолаттарбыт харана сыанаҕа чүмэчи тутан туран, Саха сириттэн артыыс буолаары, Ленинградка үөрэнэ барбыт эдэркээн уолаттар уонна кыргыттар сэрии ыар тыыныгар түбэспиттэрин долгутуулаахтык арыйбыттара. Кинилэр: «Эрдэ блокада туһунан тугу да билбэт, истибэт этибит. Эрдэ сыанаҕа сорохторбут төрүт да тахса илик этилэр. Онон бу уоланнар аабыыларыгар кыттаммыт блокада туһунан, сыанаҕа тахсан долгуйар хайдаһын, үчүгэйдик, боччумнаахтык туран ааҕарга үөрөннибит, биллибит», - диллэр.

Быйылгы Ыччат сылыгар аналлаах аабыыларга 29 бөлөх кыттыбыта. Кинилэр быыс булан куонкурус туһунан санааларын биһигини кытта үөрэ-көтө үллэстибиттэрэ. Өймөкөөн улуһуттан икки суукка айаннаан кэлбит VI кылаас үөрэнээччитэ Владик Егоров бастакытын кыттар. Бу күрэххэ кини элбэҕи билээри, кыайыыга дьулуһан кэлбит. Владик олус долгуйар, бары бэлэмнээхтэрин олус сөхпүт. Сценаттан ааҕан бүтэн сана тахсан эрэр икки тириппит-хоруппут тэбис-тэн Уус-Алдан Мындааба спортивной лицей VIII кылаас үөрэнээччилэрин Ганя Берёзкины уонна Андрей Черкашины тохотон кэпсэтибит: «Уопсайа 7 буолан кэлибит. Кыайыыга эрэлбит улахана суох. Оҕолор олус ис дуһаларыттан ааҕаллар эбит», - диэн сөбүн-махтайан эттилэр. Таатта талыы сириттэн сылдыар «Умсулҕан» бөлөх уолаттара кыайыыга эрэллэрэ улахан. Уолаттар биир киһи

курдук: «Ким бэлэмнээх, ол кыайдын», - диэн чобуотук санааларын эппиттэрэ.

Ханнык баҕарар уол бэйэтин оскуолатын аатын үрдүктүк тутар баҕалаах, ол иһин кыайыыга эрэллэрэ, долгуйуулар олус улахан. Ким киэн туттар суруйааччыларбыт иннигэр долгуйбат буолуоҕай? Тойон сүбэҕэ суруйааччылар Василий Архипович Тарабукин, Павел Петрович Фёдоров - Сомоҕо, журналистар Атос Реасович Кулаковскай, Алексей Михайлович Слепцов уонна уоланнар ааҕыыларын тэриллиэҕиттэн кэлэн тэрийсэр Семён Владимирович Тобохов олорбуттара.

2005 сылтан сылын аайы оскуола иһинэн ытыллар ааҕыыларга 868 уол кыттыбыт. Онтон 2006 ытыллыбыт республикатааҕы уоланнар ааҕыыларыгар Дьокуускай 26 №-дээх, Кэбээйи, Хатас, Чурапчы, Таатта, Өймөкөөн, Уус Алдан оскуолаларыттан 607 уол үөрэнээччи кыттыыны ылбыт.

Учууталбыт тэрийбит уоланнар ааҕыыларыгар кыттар уолаттар ийэ тылларын өрө тутан, олоххо бигэ тирэхтээх дьон бастына буолалларыгар бигэ эрэллээхпин.

Маша ПОПОВА, 9 кылаас,

ПРЕКРАСНЫЕ УСЛОВИЯ ДЛЯ САМОРЕАЛИЗАЦИИ

Школа... Каждый из нас хотя бы раз в жизни задается вопросом – что мне дала школа? Размышляя над этим вопросом, каждый вспоминает что-то свое, то, что всегда приходит на ум, когда он слышит это слово – Школа...

Два года обучения в спортивной школе заставили меня окончательно и бесповоротно поменять свое отношение к жизни, позволили мне смотреть на этот мир не с позиции серого наблюдателя, а со стороны тех, кто вносит в этот мир что-то от себя, от сердца. И дело даже не в спорте, хотя должен признать, что спорт оказал далеко не малое влияние, но до сих пор продолжающемся процессе формирования меня как личности, и все же основное влияние на меня оказали прекрасные условия для самореализации учеников в области культуры и творчества. Это живость и масштабность мероприятий, подготовливаемых самими учениками, многочисленные встречи с деятелями культуры, чуткий подход к ученикам педагогическим коллективам, проведение различных литературных конкурсов, особое место среди которых занимает юношеский конкурс “Көтүөххэ үрдүккэ хотойдуу”.

Все это в совокупности со спортивным духом соперничества, который присутствует в каждом ученике, позволило расширить кругозор учеников куда шире школьной программы, раскрыть двери в мир творчества и развить в ребятах еще одно хорошее качество – высокий уровень культуры. Благодаря деятельности школы, в данном направлении у ребят появилась возможность проявить себя, раскрыть свои творческие способности, приобщиться к родному языку и познакомиться с интересными людьми. Конкурс “Көтүөххэ үрдүккэ хотойдуу” ступил дальше территории интерната, предоставив нашим ученикам возможность заявить о себе уже на республиканском уровне, обменяться опытом с учениками других школ и наладить дружеские отношения. И еще конкурс

усиливает целеустремленность юношей быть нравственно чистыми, духовно богатыми через литературу.

Мы гордимся, что идея издательства книги выпускников “Олох киэн аартыгар үктэнээри туран...” зародилось именно у нас. Тогда в нас горело необъяснимое желание как-то отблагодарить коллектив школы, но мы не знали, как это сделать, чем мы сможем достойно отблагодарить школу и оставить в ней действительно что-то больше, чем фото на стене и обыденный подарок. ...Было решено, что лучшим напоминанием о нашем выпуске будет книга, написанная от руки учеников. Это

позволило бы нам сохранить здесь по кусочку своей души, выраженного в словах и, по приезду сюда через многие годы, помогло бы вспомнить, кем мы были и какая душа отпечаталась на листах этих произведений. В осуществлении этой идеи приняла судьбоносное участие учитель якутского языка и литературы, автор юношеского конкурса Кузьмина Акулина Николевна. Без поддержки и руководства этого блестящего педагога наша идея, возможно, так и осталась бы идеей. Так же благодарим директора школы Гуляева Николая Николаевича, весь коллектив школы за ту поддержку, которую мы ценим, если эта книга будет дарить тепло воспоминаний, значит наша общая работа была сделана отлично.

Я рад тому, что наша школа продолжает свое развитие в данном направлении в воспитании целеустремленного юноши, смело идущего по жизни, с гордостью несущего звание юного коркинца и искренне желаю нашим ученикам дальнейших успехов.

*Виктор ХАРЛАМПЬЕВ
автор идеи книги “Олох киэн аартыгар үктэнээри туран...”,
Студент II курса ЯГУ*

МИИГИН СӨХТӨРБҮТ УЧУУТАЛ

Д.П. Коркин аатынан спортивной оскуолаҕа VII кылааска Эбээн-Бытантай улууһуттан тустуунан дьарыктана, үөрэнэ кэлбитим.

Бу санаан кэллэххэ, дьыл-хонук ааһара олус да түргэн эбит. Маннайгы сылга аан бастаан миигин сөхтөрбүт учууталынан Акулина Николаевна Кузьмина буолар. Кини хас оҕону төрөөбүт тыл эйгэтигэр киллэрэн, талааннарын арийбыта буолуой? Ол үөрэнээччилэриттэн биирдэстэрэ мин буолабын. Бастаан кэлэн баран санарбат-инэрбэт, дьон ортотугар тахса үөрүйэҕэ суох буолан, олус долгуйар этим. Биһиги кылааһынан региональной телевизионнай “Хотугу сулус” конкурска ырыанан кыттан, дипломант буолбуппут. Биир бастакы улахан кыттыбыт уонна ситиһииттэн хас да улууһу хабан ытыллар уоланнар аабыларыгар Гран-при анал ааты ылбыппыт буолар. Бу ситиһииттэн биһиэхэ салгы сайдарбытыгар, дьон ортотугар эрэллээхтик туттарга суол аспыта. Оскуолаҕа, улууска буолар араас республиканской спортивной күрэхтэһиилэргэ “Дойдум миэнэ – Чурапчы” композициянан кыттыыны ыларбыт. Биир сыл иһигэр Акулина Николаевна олус да элбэххэ биһигини үөрөспүт, сайыннарбыт эбит дии саныбын.

Тус бэйэм уоланнар аабыларыттан тирэх ылан, санабын-инэбин сайыннаран, улахан ааттаах дьоннору кытта аһаҕастык кэпсэтэр буолбутум. Оскуола боруогун атыллаары туран санаатахпына, ситиһиим аҕыйаҕа суох эбит. Ол курдук Д. П. Коркин аатынан оскуола “Эдэр коркинец” оҕо тэрилтэтигэр президент, республикатааҕы “Юность Якутии” оҕо тэрилтэтигэр чилиэн, улуустааҕы “Лидер и его команда” куонкуруска А.П. Илларионов аатынан премия лауреата, региональной “Хотугу сулус” куонкуруска дэгэрэн ырыа ыллаан, дипломант буолбутум.

Бу ситиһиилэрбиттэн кынаттанан, быйылгы үөрэх дьылыгар тугу эрэ сананы киллэрбит киһи диэн санааттан, чэбдик олох үтүө өрүттэрин сырдатар, өйдөтөр “Эдэр ыччат – ПАВ утары” бырайыагы М.Ю. Былчахованы кытта толкуйдаан, олоххо киллэрдитим. Эдэр ыччат доруобуйатыгар улахан охсуулаах арыгы, табах, наркотик утары сэрэтэр үлэбитигэр Т.Н. Решетникова, А.Н. Кузьмина күүс-көмө буолбуттара. Бырайыакпыт биир сүрүн тутула А.Е. Кулаковскай

айымньыларынан “Чөл олох олоруу – олоххо тобуллуу” музыкальной-литературнай дьүһүйүү буолар.

«Тыа сирэ - омук сайдар кэскилэ» республикатааҕы научнай-практической конференцияҕа «Чөл олох түсчүтэ Өксөкүлээх Өлөксөй ыра санаатын кэрэһиттэрэ» дакылаатынан лауреат буолбутум. Онтон Таатта улууһугар РСФСР наукатын үтүөлээх деятелэ, философскай наука доктора, профессор Авксентий Егорович Мординов 100 сааһыгар аналлаах II республикатааҕы «Мординовскай ааҕыларга» философия секциятыгар «А.Е. Кулаковскай философскай өйө-санаата – билигини олоххо» дакылаатынан кыттан, I миэстэни ылбытым. Маннык үрдүк таһымнаах научнай-практической конференцияларга ситиһиилээхтик кытыннарбыт, тус санаабын аһаҕастык этэргэ суол аспыт учууталбар Акулина Николаевнаҕа, инникитин да элбэх оҕону үүннэрэ-сайыннара турдун диэн, баҕа санаабын этэбин.

*Илья КОЛЕСОВ, 11 Б кылаас
«Эдэр ыччат – ПАВ утары» бырайыак автора*

БАРАММАТ БИЛИИТИНЭН, СҮРЭҔИН СЫЛААҔЫНАН

Учуутал барахсан,
угуйан эрдэҕэ дуу, миигин
бу сырдык баҕа санааҕа...
Бары билэрбит курдук,
учуутал киһи агардас
ааҕарга, суоттуурга эрэ
буолбакка олох
эргиирдэрдээх
уустуктарын туоруурга
эмиэ үөрэтэр. Ол курдук
бэйэтин бараммат
билиитинэн, сүрэҕин
сылааһынан хас биирдии
үөрэнээччигэ онгорор үтүөтүнэн
өйөбүл, тирэх буолан олохпут
устар уһун суолугар сиэтэн
киллэрэр буоллаҕа.

Оннук учууталлартан биирдэстэринэн саха тылын уонна литературатын учуутала Кузьмина Акулина Николаевна буолар. Кини үөрэтэр уруогугар киирдэрбин эрэ, өйүм-санаам барыта

улам уларыйан, олоххо өссө болѳомтолоохтук сыһыаннаһар буолабын. Бу сиргэ кэлэммин туох эрэ кэрэни, туһалааѳы онорон таһаардарбын, бар дьоммун куруутун үөрдэ эрэ сырыттарбын төһөлөөх дьоллоох киһи буолуом этэй диэн санаалаах уруктан тахсан барабын.

Онтон мин бэйэм инникитин эмиэ учуутал буолар баѳа санаалаахпын. Оѳолорго иккис ийэлэрэ кэриэтэ буоламмын кинилэри сана үүнэн эрэр сибэккени көрөр-харайар курдук харыстыахпын, киһи киһитэ буолалларгар Ийэ киһи төрөппүт оѳотун туһугар сүүрэрин-көтөрүн курдук кыһаллыахпын баѳарабын.

Сыл-хонук араас умнуллубат түгэннэри биһиэхэ бэлэхтии-бэлэхтии түргэн-түргэнник ааһан иһэр. Ону кытары тэннэ, этэннэ, биһиги эмиэ улаатан истэхпит. Ол да буоллар учуутал онорбут үтүөтүн үйэ-саас тухары сүрэхпитигэр илдэ сылдыахпыт буоллаѳа. Ол курдук, мин барѳа махтал тыллари Учууталга аныбын.

Майя ЗАХАРОВА, 11 В кылаас,

ХАС БИИРДИИ УРУОК КҮНДҮ

Орто туруу-бараан дойдуга баара эбитэ үһү ураты тыыннаах дьикти алаас. Киэн нэлэмэн сыһыылаах, алаадылыы төкүнүк күөллээх, тула өттүгэр нарын-намчы нуоѳаспыт хатыннардаах... Дьэ, ол алааска элбэх да элбэх кыталык оѳолоро уһуйуллаллара үһү. Ким эрэ быһый, ким эрэ сымса, онтон ким эрэ күүстээх, бары араас спорт көрүннэригэр дьарыктаналлара.

Быйыл биһиэхэ умнуллубат сыл. Быйыл биһиги кынаппытын куурдаммыт алааспытыттан көтөбүт. Киһи итэѳэйиэн баѳарбат... Эмиэ да үөрэбин олох киэн аартыгар үктэнэрбиттэн, эмиэ да курутуйабын оѳо саастыын арахсарбыттан... Кэм кэрдии ааһара, эчи, түргэнин. Кырдыаѳастар этэллэрин курдук, «бириэмэ чыычаах түннүгүнэн көтөн ааһарын курдук түргэн». Арай бу соторутааѳыта эрэ Куоркун оскуолатыгар үөрэнэ киирэн эрэрим. Мин дьолбор эбитэ буолуо, бу интернат томторугар көһөн кэлбиппит. Ол күнү олуһун да өйдүүбүн... Үөрэнэ барыахтаах күммүн долгуйа да кэтэһэр этим.

... Биһиги улаатан тохсус кылааска тахсыбытыгар араартыыр этилэр. Мин политех диэн кылааска киирбитим. Ол сыл биһиги санга үс мэндимэннээх таас оскуолаҕа киирбиһпит. Бастаан наар муна-тэнэ сылдыбыһпыт, эчи, улаханын, эчи, киэнин мас оскуолабыт курдук буолуо дуо? ...Үрдүкү кылааска

саха литературата, биология, химия курдук уруктары олуһун сэргээбитим. Учууталым Кузьмина Акулина Николаевна көмөтүнэн дакылаат суруйан саҕалаабытым. Улуустааҕы олимпиадаҕа кыттан куруук миэстэлэһэрим, наар иккис буолааччым, Лора диэн гимназия кыһыттан хотторорум. Быйыл улууска эмиэ иккис буоллум, республикаҕа улууһум чизһин көмүскүүр аакка тигистим. Чурапчы улууһуттан уон биирис кылаастарга иккиэн барар буоллубут. Дьэ, биһиги учууталбынаан үөрүү-көтүү бөҕөтө, олимпиада буолуон аҕыйах күн иннинэ бэлэмнэннибит. Ол бэлэмнэнэ олорон кинигэнэн /Танха кэмэ буолан/ дьээбэҕэ билгэлииргэ диэн буолла. Бастаан былырыынны республикатааҕы олимпиада призера Сайыына Монастырева билгэлэннэ, киниэхэ кинигэбит үчүгэи ырыналаабыта. Онтон мин уочаратым кэллэ, онуоха кинигэттэн «миэстэлэһэбин дуо?» диэн ыйыттым. Арай доҕоор, миэхэ кинигэ «...бөҕөх санаалара уот кымын курдук сүтэн хааллылар...» диэн этиини таһаарда. Аахпышпын итэҕэйбэтим, сирэйим уһуу түстэ. Учууталым мин уларыйбыт сирэйбин көрөн наһаа өр санаан кэлэ-кэлэ күлбүтэ, оннук соһуйбут, хомойбут сирэйдэммиппин быһыылаах. Ол аата мэлийэр буоллум дии санаабытым. Хайыахпытый, наһаа эрэлэ суох олимпиадалы бардахпыт дии. Сарсыардаттан олимпиадабыт саҕаланна. Хата, билэр боппуруостарым кэлбит этилэр, түөрт чаас устатын быһа тиритэ-хорута үлэлээтим. Түмүкпүт сарсынны күнүгэр биллиэхтээх этэ. Аны түмүк кэтэхэһинэ, мин кинигэбэр эркин курдук эрэнэммин, син биир миэстэлэспэппин дии санаан наһаа долгуйбакка холкутук сырыттым. Сарсынны түмүгү истэр кэммит тирээн кэллэ. Саха гимназия саалатыгар дьон бөҕөтө

тобуоруспут, бары долгуйбут сирэйдээхтэр-харахтаахтар. Онтон сыанаҕа долгутуулаахтык кыайыылаахтары этэр кэмнэрэ тийэн кэллэ. Мин ааппын ааттаан соһуттулар. Мин долгуйаммын иһим кычыгаланан ылла. Ооо, онно үөрдэхпиэн, миэстэлэспэппин дии санаабыт бөҕөх санааларым уот кыымын курдук сүтэн хааллылар. Кинигэбит «түөһэйбит» эбит диэн күлсэн-салсан, бастакы миэстэни ылан дойдубутугар кэлбиһпит. Мин иннибэр лауреат буолбут уол уонна II, III миэстэни ылбыт уолаттар республиканскай лицей үөрэнээччилэрэ этилэр.

Хас биірдии уруок күндү буолан иһэр... Бу оскуолаҕа үөрэммит сылларым миэхэ саамай күндүлэр.

Сардана Литвинцева

“ҮРДЭЛ” ЛИТЕРАТУРНАЙ БӨЛӨХ 2016 СЫЛЛААХ ВЫПУСК ҮӨРЭНЭЭЧЧИЛЭРЭ

Кеша Барашков, Чурапчы

Махтал тылбын күндү учууталбар Акулина Николаевнаҕа тириэрдэһипин баҕарабын. Кини миигин уус-уран саха омук араас хоһооннорун сөпкө ааҕарга үөрэтэн, бэйэм төрөөбүт дойдубун таптыырга үөрэппитэ. Кини быһыытынан эмиэ дьоһун кини буоларга үөрэппитигэр улахан махталбын тиэрдэбин.

Володя Арьянов, Анаабыр

Акулина Николаевнаҕа туспа махталбын тиэрдэбин, кини миигин хоһоонно угуйбута, ол кэннэ миэхэ кистэлэн талааным арыллан, сыанаҕа тахсарга үөрэммитим, тылым баайа арыллыбыта.

Коля Монастырев, Чурапчы

Үөрэнэр сылларбар саамай өйдөөн хаалбыт түгэннэрим IX уонна умнуллубат X кылаастарым буолбуттара. Тохсус кылаастан саха тылын уонна литературатын учууталын кытта Кузьмина Акулина Николаевна тыл өттүгэр күүскэ үлэбитин саҕалаабыппыт. 2014 сыллаахха ЧГФКиС буолбут Всероссийской конференцияҕа “Тустуу маастарыстыбата үрдүүрүгэр хапсаҕай хаачыстыбаларын суолтата” дакылааппынан I степеннээх лауреат үрдүк аатын ылбытым. “Уол оҕо – норуот кэскилэ” конференцияҕа кыттан, “Кэскил” лааҕырга путевканын наҕараадалаабытым. 2015 сыллаахха “Көтүөххэ үрдүккэ хотойдуу” уоланнар ааҕыларыгар Гран-при анал аат кыайыылаахтара буолбуттук, онно Саха сиригэр Ил Дархан харыйатыгар кыттар чиэс миэхэ тиксибитэ.

Дьон-сэргэ иннигэр тус толкуйгун сааһылаан, толлубакка тириэрдэр буолууга, тыл суолтатын өйдөөн бэрээдэктээн сангарарга, сизэр-майгы да быһытынан сайдарга салайбыт Акулина Николаевна махтанабын!

ОПЫТ И ПРИМЕР МОЕГО УЧИТЕЛЯ

После окончания Искринской школы я поступила в Чурапчинскую детскую спортивную школу. Мне повезло, что и там я попала к очень хорошему учителю, отличнику образования РС(Я), “Лучшему учителю России - 2017”, победителю ПНПО, автору проекта юношеских чтений «Көтүөххэ үрдүккэ хотойдуу» (Взлетим, как орлы) Кузьминой Акулине Николаевне. Благодаря ей, под ее

влиянием, я уже в 9 классе знала, что я буду учителем родного языка и литературы, и что моя жизнь будет связана с пропагандой родного языка и культуры. Живя в интернате, по выходным мы постоянно бывали у нее дома, где не только готовились к конкурсам и олимпиадам, но и учились жизни и труду: сами готовили еду, проверяли ученические тетради. Если Акулина Николаевна дома была радушной хозяйкой и другом, то на уроках превращалась в строгого и требовательного учителя.

Ее уроки отличались глубоким содержанием и неукоснительным порядком, к началу урока мы все уже были настроены на серьезную работу. Именно у нее я стараюсь

перенять такие качества как требовательность, умение организовать урок, умение вовлекать всех в учебный процесс, чувствовать ответственность за каждого ученика. После каждого изученного произведения мы получали задание иллюстрировать прочитанное. На следующем уроке на основе нарисованного составляли образный рассказ. Такая форма работы способствовала формированию креативного и критического мышления, вследствие чего рождались очень интересные варианты. Во всех работах она умела находить изюминки, всех хвалила, создавая ситуацию успеха.

Именно ее самоотверженный труд подтолкнул меня к выбору профессии учителя. К сожалению, мне пока не удается полностью применять ее методы. Ведь все новое – это хорошо забытое старое, только несколько видоизмененное и совершенствованное. И я надеюсь, что со временем мне удастся найти свою собственную методику, основанную на опыте моего любимого учителя.

Опыт и пример моего учителя утвердил меня в мысли, что я должна любить каждого ученика независимо от его способностей и возможностей, должна добиваться, чтоб они получали глубокие знания на уроках и развивались на внеурочных занятиях. И моя наиглавнейшая задача как учителя родного языка и литературы воспитать патриотов, которые любили бы свой родной язык, приобщались бы к культуре родного народа и сами стали достойными, образованными и культурными гражданами своей страны.

*Александра Лотова,
участник республиканского этапа
Всероссийского профессионального конкурса
“Лучший учитель родного языка и родной литературы - 2024”,
Хангаласский улус, МБОУ “V Мальжегарская
СОШ им. И.П. Никифорова”*